

دارالفنون

ادبیات فارسی و تاریخ و جغرافیا و ادبیات

فلسفه ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایکی آبدہ بر نشر اولنور

مندرجات :

عثمانی دارالفنون	[محمد علی عینی]
مساعی لسانیہ	[جناب شہاب الدین]
لسان نظمده اشکال وافکار	[علی اکرم]
آخہ منیدلر تاریخنه عائد تدقیقات	[لہمان ہاوپت]
لسان ویازی	[غ . برگشترہ سہر]
مصرده یازلمش تورکمنجه کتاب	[نجیب عاصم]
« غوتہ » یہ دائر	[عشاقی زادہ : خالد ضیا]

ترجمہ قسمی

فلسفہ بر علمیدر ؟	[احمد نعیم]
صناعتک بر تعریفی	[وحید]
کتابیات تحلیللری	

استانبول — مطبعہ عامرہ

۱۳۳۲ — ۱۳۳۴

مسامی لسانی

صنعتنه حرمت بسیله یں بر محررک حیات کلماته حرمتی واردر؛ کله یی بر قورو کور و لتو کبی تلقی ایده مز. حقیقته و طبیعته، شعره و صنعته آنجق اعانه کلمات ایله تملک ایده رز. حیات افکاری حیات کلمات تأمین ایدر. کلمات اولماسه نه بری بریمزی، نه وطنمزی، نه سمایی، هیچ برینی آکلایاماز و سوه مزدک. دینه بیلیرکه قاموس، حیات جمعیتمزی طاشیور و اولسز عثمانلی جمعیتی یاشایاماز.

هرکس لاقیردی ایده بیلیر: لاقیردی فصاحت و بلاغته باقیلمایان سوزدر. فقط هرکس فصیح و بلیغ سویلیه مز. تنویر اذهانه قرار ویرن بر دولت اول باول فضائل افاده یی حاضر لامالی. بر لسان، واضح و قطعی بر صورتده اظهار مرامه مساعد اولمادقجه بر آلت عرفان اولاماز. مقصدی مبهم و ناقص آکلالتان دیل ایله تأمین مدنیت ممکن دکلدر. آلتی یوز سنه اول بیله بیلنمک لازم کلن بو حقیقت بسیطه یه کیم بیلیر نیچون بزده حرمت اولنمادی. پک بیوک بر ملت قاموسسز بر لسان ایله ایشته آلتی عصر دنبری یاشیور. اگرچه بر کوچک عشیرتدن بر دولت جهانگیر چیقمش، فقط مالکانه الفاظدن محرومیت سیده سی اوله رق بر جمعیت منوره چیه مامشدی. کوکدن علم و فن یاغسه نور عرفان کاسه کلمات ایله طویلانیور!

قاموسمز یوقدی؛ جغرافیای لسانمز یوقدی؛ حدود الفاظمز غیر معیندی. لسانمز نسبتله کله لر صحنه ده آقتورلر کیدی: کیررلر، براز طورورلر، لاقیردی یه قاریشیرلر، صوکره یا ابدیاً و یا موقه چیقار، کیدرلردی. لهجه مز یول کچن خانه بکزه تیله بیلیردی: نه کیرن بللی ایدی، نه چیقان... مهاجر کله لر کلیور یرلی کله لرک یرینه یرلشیور، یرلی کله لر هجرت ایدوب کیدیور، برکوزل وفائده لی کله بر سطرده محبوس اونوتولیور، الزم بر لغت طشره دن کله رک پاتختک بر محله سنده بر موسم کچیروب صاووشیوردی: بو حرکات لغویه نک فرقه واره جق بر ضابطه لسانیه یوقدی!

بوشرائط تحتنده طبعیدرکه فصاحت آرتق جهل عمومی یه حواله ایدلمش بر مسأله تصادف اولور. بزده «صفوت اسلوب» بی شبهه معناسز بر ترکیبیدی. محدود و مقبول بر

قاموسی اولمایان لسان ایچون هیچ برلفظك غرابتی ادعا اولونه ماز. الفاظ غریبه استعمالی
ایله ادبامزك بری برینی اتهامی نه قدر بی اساس وکولونج برغیرتدی !

*
*
*

شکری بك افندی حقایق مسروده پی درپیش ایدرهك لسانك - تعیر جائز ایسه - اسباب
تمدینه توسل ایدن ایلک معارف ناظر من اولدی : بو ، عرفان مملکته ایدیه بیهلجك
خدمتلك اك بیوکی در . مشارالیه حضرتلری بتون مائل لسانیه وادیه مزك بك منور
برآشناسی ایدی ؛ اصلاحات لغویه به احتیاجمك درجه شدتی هرکسدن وهیمزدن ایی تقدیر
ایتمشدی ؛ مقام نظارته واصل اولدیغی کون ایلک اندیشه سی ، هیچ شبهه م یوق ، قاموسمزه
استهداف ایتدی . دیلزی دوزلمك وزنکیاتمك ایچون متعدد قومیسونلر تشکل ایتدیکنی
بك آز صوکره استبشار ایتدك : املا ، قواعد ، لغات ، اصطلاحات قومیسونلری .
ارباب اهلیتی امورسائر مصایتمش اولمالیدرکه لغت قومیسوننك مساعیسنه اشتراکمدن
مقام عالی نظارتجه بر فائده تخمین بیورلدی . ایکی آیدنبری قومیسوننك اعضای فاضله سی
آرده سنده بولمقله مباهییم وبوصفته قومیسوننك هدف آمال واعمالنه دائر بر از نشر معلوماته
جسارت ایدیورم .

*
*
*

آچیق سویلیه لم : اجدادمزه کافی کلن آیدیناق بزه یتشمیور . بزدها زیاده کورمك
ایستدیکمز ایچون دها بیوک مشعلیه احتیاج حس ایدیورز . اسلافمز سمان ضیا آلیر ،
یرده یاساردی . بز نور معرفله افقك براز فوتنه چیمغه مجبورز . بوکونکو وباخصوص
یارینکی حیاتمز ، اك قیصه تعیر ایله سویلیه لم ، حیات کتاپ در .
شمس مدنیت کوریورزکه شمس طبیعتك عکسنه اوله رق غربدن طوغیور . بوجهته
یوزمزکی دیلزی ده غربه چویرمك بزجه بروظیفه تمدن اولدی . بزه بعدازین اوילה بر
لسان لازم که یالکز مدنی برآلت تکلم دکل عینی زمانده مدنی برمفتاح تفکرده اولسون ؛
انحای مدنیتك نهر عرفانه نسبتله برفنجان قدر قلماسین ... برلسان غربیدن نقل افکار
ایتمك ایسته ینلر لهجه مزك ضیق وضعفی بك ایی بیلیرلر . خارجدن کتیرمك ایستدیکمز

فکر لر همان دایما بزم کلمه لر مرکز حدود احاطه سندن طاشیور؛ دماغمزی تقویه و تمیه ایده جک شیلری کویا دیلنر تحملی فوقنده بولور... حسیاتدن بحث ایتیورم، چونکه هیچ برلسان حسیاته استیعاب ایده مز. فقط برحق مشروع کبی لسانمندن طلب ایدیورم که عالم افکاره ترجمان کافی اربابیلین. فکر، انسانیتک مالکانه مشترکی در؛ لسان ارنی احاطه ایده مدجّه قاصر و ناقص عد ارنور. حال بوکه مع الاسف کوریورز: متفکرین غرب، اسلوبلری لسانلری ایا، بزم قبضه ترجمه صیغما یورلر. برفکر، طوغدیغی لسانده کونش قدر واضح ده اولسه، بزم دیلنر کچرکن آز چوق بوغولانیور: چونکه کافی درجه ده ضیای لغوی یوق. کلماتک عدم کمایه سی برپارچه بولوط کبی هر جمله مترجمه مز اوستنده کولکه سنی حس ایتدیرر. بوبولوطک تخفیف کدافته چالیشمغی لغت قومیسسیون فدرس وظائفنه ادخال ایتکده قسور ایتهدی. زیرا قومیسسیون مازمه سی نقصان بر بنایه باشلادیغی ابلک خطوه ده حس ایتشدی. هپمز تجربه نفسیه لر مزله بیلوردق که اجنبی کلمه لرینی دماغمزه اوغرا تمقیزین طبقات افکارده طولاشمق لسانمکز شرائط حاضر دسنده بزه موعود دکل در. بونقصانک وجوب تلافی سنی حس ایتدک. چوقلرینه مایوسیت ویرن بو حس لنت قومیسسیوننه بر سودای غلبه تلقیح ایتدی. نواقصی جبر ایچون قومیسسیون اعضاسی، تأمین ایدرم که، چالیشیور. آرایورز و هر عدم موفقیتدن یکی بر آرزوی تحری ایله چیقیورز. قارشیمزده هنوز تمامیه حفر و تحلیل ایدلمه مش و هنوز بتون مکنوراتی ویرمه مش اوچ ارض واسع وار: تورکجه، عربجه، عجمجه... محتاج الیهمزی، طبعیدر که، اول باول کندی تورکجه مزدن ایستیورز؛ بولامانجه، آنجق اوزمان انکی قومشو لساندن برینه و دیگرینه مراجعته مجبور اولیورز. آرایان بولور، دیرلر؛ بز بلکه آرزو ایتدیکمز و آرادیمز نسبتده بولامادق، فقط شبهه مز یوق که بولدیغمز بعدازین آرامق ایستیه حکمکز جسارتلرینی قیره جق قدر آز اولمایه جق در.

دیگر جهتدن انقاع حریق ده بر طریق تنویر در: بتون دقتمز بوندن اجتنابه مصروف اولیور؛ قبول عامه بی قوشقولاندیره جق الفاظه قاموسمزی قاپالی طوتیورز. قومیسسیونجه هیچ برکله علی العمیا شایان قبول کورولمیور؛ آنجق شرائط مطلوبه بی حائز کلمه لر التقاط اولونیور. بویله جه قومیسسیون بعض اسکی سوزلری احیا ایتدی؛ بعضی کوی کلمه لرینی شهر لهجه سنه لایق کوردی؛ آنجق کندی ماضیمزده و کندی مملکتیمزده بولامادیغمزی ده

اوزاقلرده ویا بانجی طوپراقلرده آرادی. وبومسلکده دوام ایده جک. کله سزک دیلزک
آلتده برجام کبی ایدی؛ قومیسونک اعتقادنجه بولجامک دفع ثقلتی ویا هیچ اولمازسه
تقلیل ثقلتی مرتبه وجوبده در. قومیسون بتوفیقه تعالی اکمال مساعی ایتدیکی کونامینم که
بضاعه نطقیه مز شایان دقت برنسبتده زنکینلشه جک و آرتق دها آز ککه لیه رک بسط افکار
ایده بیه جکز.

جناب شهاب الدین